

Ewa Orłowska

Uczenie się poprzez nauczanie – LdL

Lernen durch Lehren

Wskazówki do pracy metodą LdL

Część 1

Część 1

Jak zacząć pracować z LdL

Praktyczne wskazówki do pracy metodą LdL przygotowano na podstawie materiałów Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt autorstwa Jean-Pol Martina, twórcy metody LdL.

Wprowadzenie nowego tekstu

Budowa lekcji

Budowa lekcji LdL jest dość tradycyjna: może zacząć się od przedstawienia nowego słownictwa, zaprezentowania tekstu i odczytania go przez uczniów z podziałem na role lub nawet od odegrania jego fragmentów. W końcowej fazie następuje komentarz dotyczący gramatyki. Całość przeplatają ćwiczenia. W modelu LdL istotne są grupowe formy pracy, dyskurs i koncentracja na posługiwaniu się językiem, z położeniem szczególnego nacisku na zadania z zakresu produkcji językowej.

1. Czytanie tekstu z podziałem na role

Po prezentacji nowego tekstu oraz słownictwa jeden z uczniów proszony jest o przeprowadzenie czytania tekstu z podziałem na role.

Nauczyciel mówi w języku obcym, np.

Romek prowadzi czytanie tekstu, proszę bardzo!

Aby uczeń mógł prowadzić ten fragment lekcji, powinien znać następujące zwroty w języku obcym:

Michał, ty jesteś narratorem.

Aniu, ty jesteś panią Lewoc.

Michał, zacznij czytać, proszę.

Ania i Michał, zaczynajcie!

Bardzo proszę/ Dziękuję.

Kontynuuj!/ Kontynuujcie!

Narrator to ty.

Podczas czytania uczniowie poprawiają błędy w wymowie. Aby mogli interweniować, używając obcego języka, muszą poznać następujące wyrażenia:

Stop, błąd (w wymowie)!

Uwaga!

Głośniej!

Powtórzcie/ Powtórz, proszę.

W czasie lekcji zawsze działa zasada, zgodnie z którą każdy uczeń może w dowolnym momencie przerwać, zadając pytanie, lecz ma to zrobić w języku obcym. Ponieważ zdarza się, że brakuje mu słów, musi zapytać nauczyciela:

Jak się mówi po... (np. francusku) „Nie rozumiem”?

Kiedy uczniowie nie znają jakiegoś zwrotu obcojęzycznego, powinni zwrócić się do nauczyciela i zapytać:

Co to znaczy po... (np. francusku) „chien”?

W ten sposób mogą dość szybko (prawie od samego początku) przez większą część lekcji porozumiewać się w języku, którego się uczą.

UWAGA 1 dla nauczyciela rozpoczynającego pracę z LdL

Nie należy interweniować zbyt często!!! Uczniowie tracą wtedy odwagę – nie zabierają głosu! Zwykle potrzebują nieco czasu, aby się zastanowić, a także aby wyjść z tradycyjnego schematu i przyzwyczać się do nowego sposobu prowadzenia lekcji.

2. Czytanie tekstu w parach

Po kilkakrotnym odczytaniu tekstu na forum klasy można poprosić uczniów o ponowne odczytanie go w parach. Docelowo każdy uczeń chociaż raz powinien przeczytać nowy tekst

w całości. Praca w parach ma oczywiście swoje zalety i wady. Podstawowa zaleta: wszyscy uczniowie są aktywni!!!

Możliwa wada: uczniowie robią błędy, których nikt nie koryguje. Błędy mogą się utrzymywać.

UWAGA 2 dla nauczyciela rozpoczynającego pracę z LdL

Wprowadzając LdL, należy bardziej obawiać się biernego milczenia niż mówienia z błędami! Szczególnie w początkowym okresie trzeba starać się o takie zorganizowanie pracy w parach, aby uczniowie popełniali tylko nieliczne błędy. Mogą tłumaczyć proste teksty, po tym jak trudniejsze struktury gramatyczne zostały już wyjaśnione.

3. Faza ćwiczeń

Także w fazie ćwiczeń, od samego początku prowadzenie powinni przejąć uczniowie.

W tym celu potrzebują następujących zwrotów:

Michał i Franek, zacznijcie, proszę, ćwiczenie numer 1 na stronie...

Dziękuję, dobrze. Kontynuujcie, Ania i Kasia!

Błąd! Beata, popraw, proszę.

Aby umożliwić wyłapywanie błędów innym uczniom, muszą znać zwroty:

Błąd! maison jest rodzaju żeńskiego (ważne w języku francuskim).

livre jest rodzaju męskiego.

Odpowiednio też inne zwroty, zależnie od specyfiki nauczanego języka.

Następnie należy wprowadzić dalsze zwroty, aby uczniowie mogli zadawać bardziej precyzyjne pytania: *Jak się pisze „...”?* oraz umiejętność literowania, aby umieli odpowiedzieć na pytanie.

Po fazie ćwiczeń, wykonanych w opisany powyżej sposób, pozostałe ćwiczenia można przeprowadzić w parach. Należy pamiętać o **UWADZE 2**.

4. Nauka słownictwa

W celu opanowania nowego słownictwa uczniowie powinni prowadzić zeszyty słówek i oraz móc w czasie lekcji odpytywać się nawzajem w parach. Oznacza to dla nich bardziej ekonomiczne wykorzystanie czasu i sprawia znacznie więcej frajdy niż samotna nauka w domu. Można także od samego początku wprowadzić zasadę, że podczas pracy w parach mówi się w obcym języku. Jeśli nauczyciel wytrwale do tego zachęca, uczniowie nabierają nawyku używania obcego języka w parach i potem także podczas pracy w grupie.

5. Nauka gramatyki

Także uczenie się w parach na pamięć – wzorów, odmian, np. koniugacji – sprawia znacznie więcej przyjemności i jest bardziej zabawne niż uczenie się w domu. Uczniowie przyzwyczajają się do takiej formy pracy i staje się ona coraz bardziej efektywna. Nauczyciel zyskuje na lekcji więcej czasu i może przeznaczyć go na bardziej wymagające zadania.

6. Dyktando jako ćwiczenie

W podręcznikach do nauki języków obcych można znaleźć zbiory tekstów do wykorzystania w formie dyktanda. Na lekcjach prowadzonych metodą LdL uczeń dyktuje teksty wybrane przez nauczyciela.

Aby móc dyktować, powinien znać następujące zwroty:

Czytam dyktando.

To jest tytuł.

Przecinek, kropka, średnik.

Otwórzcie nawias! Zamknijcie nawias!

Uczniowie piszący potrzebują z kolei takich zwrotów:

Głośniej!

Zaczynij jeszcze raz, powtórz!

Wolniej!

Podczas poprawiania dyktanda potrzeba zwrotów:

Przestaw, proszę.

Pierwsza /druga/ trzecia/ itd. Linijka.

Uczniom potrzebna jest także znajomość alfabetu nowego języka.

7. Pytanie

Oto jak Jean-Pol Martin rekomenduje rozpoczynanie lekcji. Nauczyciel prosi do tablicy jednego ucznia, któremu inni będą zadawali pytania. Za odpowiedź nie wystawia mu oceny. W ten sposób uczniowie przyzwyczajają się stawiać czoła relatywnie trudnym sytuacjom egzaminacyjnym, w których nie muszą opanowywać dodatkowego strachu z powodu bycia ocenianym. Odpytywanie nie ma więc na celu oceniania, lecz kontrolę postępów w nauce. Można stwierdzić, gdzie uczniowie mają ewentualne luki i opracować sposób na ich wypełnienie. Równocześnie uczniowie nie obawiają się zadawania trudnych pytań kolegom. Wiedzą, że nie spowodują tym żadnych negatywnych następstw, a odpytywanie w konsekwencji wyraźnie wzmacnia proces uczenia się.

W celu wystawienia oceny nauczyciel może sam odpytać ucznia.

8. Jeszcze o prowadzeniu lekcji

Na początku najtrudniejsze jest rozpoznanie, kiedy nauczyciel ma się wycofać, a kiedy jest czas na jego interwencję. Uczniowie muszą czuć, że nauczyciel wszystko bacznie obserwuje, dlatego niezbędny jest pewien rodzaj nacisku. Szczególnie istotne jest, aby praca w grupach nie pociągała za sobą zbytniego rozluźnienia, ale żeby właśnie dzięki samodzielności możliwa była swobodna i intensywna praca z materiałem. Jean-Pol Martin tak opisuje klimat panujący na jego lekcjach: „O ile nauka jest intensywna, wszystko inne jest dozwolone. Równocześnie nie ma miejsca na zajmowanie się tym, co nie jest wspólną pracą nad osiągnięciem celu, jakim jest nauka. Z tego powodu nie mam problemów z dyscypliną czy motywacją”.

9. Czas na zastanowienie się i czas na mówienie

Ważne jest, aby uczeń miał odpowiedni czas do namysłu. Jeśli nie daje natychmiastowej odpowiedzi, nie należy go pospieszać, nie trzeba także mu przerywać. Istotne jest, aby dostrzec każdą osobę i przyjąć jej indywidualność.

Tylko w ten sposób można utrzymać motywację wszystkich uczniów przez dłuższy czas. Tempo nie może być jednak zbyt wolne, jest to kwestia wycucia i konsensusu z uczniami.

Podsumowanie

Wiele tekstów nadaje się do tego, aby uczniowie mogli przedstawić je krótko, przy pomocy folii czy tablicy. Na początek prezentacja ich powinna mieć miejsce tylko od czasu do czasu, gdy tekst się do tego nadaje. Od pewnego momentu można prosić uczniów o prezentowanie wszystkich tekstów, ale gramatyki – dopiero w drugim roku nauki.

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI